

การพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา*

DEVELOPMENT OF A CONTEMPORARY ART ACTIVITY MODEL USING MALAYU CULTURE CAPITAL TO PROMOTE ART CREATION ABILITIES OF ART EDUCATION STUDENTS

รุชณี ชูสารอ*, อภิชาติ พลประเสริฐ

Rusnee Susaro*, Apichart Pholprase

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

Faculty of Education, Chulalongkorn University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: 6381057227@student.chula.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัย 2) พัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะด้วยทุนทางวัฒนธรรมมลายูสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษา เพื่อให้ได้ผลวิเคราะห์และสังเคราะห์เป็นการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้เทคนิคการวิจัยเชิงคุณภาพจำแนกเป็น 2 ระยะ ดังนี้ ระยะที่ 1 สัมภาษณ์และสังเกตผู้เชี่ยวชาญ โดยมีเครื่องมือวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมฯ ทั้ง 2 ระยะ วิเคราะห์ด้วยการจัดกลุ่มข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่ 1 คือ ได้รวบรวมแนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมีข้อสรุป ดังนี้ ทุนทางวัฒนธรรมมลายูในการสร้างสรรค์ผลงานควรเรียนรู้จากศิลปะร่วมสมัยในระดับสากล, การศึกษาทุนทางวัฒนธรรมต้องใช้ความสามารถในการคิดและอธิบายแนวคิดก่อนนำมาสร้างสรรค์ผลงาน การเห็นคุณค่าทางวัฒนธรรมมลายู แหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ นักศึกษาที่เหมาะสมต่อการทำกิจกรรมมีการผ่านวิชาพื้นฐานมาก่อน และผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 คือ รูปแบบกิจกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจองค์ความรู้ของศิลปะร่วมสมัยและองค์ความรู้ของทุนทางวัฒนธรรมมลายู และการออกแบบสร้างสรรค์กิจกรรมจนนำไปสู่การนำเสนอต่อสาธารณชน โดยมีรูปแบบการพัฒนากิจกรรมที่ส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษา 4 กิจกรรม คือ 1) The Malayu Contemporary Art 2) The Malayu Budaya 3) The Malayu Creative Process และ 4) The Malayu Present to the Public รูปแบบกิจกรรมนี้มุ่งให้เกิดประโยชน์สูงสุด คือ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะของนักศึกษาศิลปะ

คำสำคัญ: ศิลปะร่วมสมัย, ทุนทางวัฒนธรรมมลายู, รูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรมมลายู

Abstract

The objectives of this research are 1) Study and collect knowledge about the development of contemporary art activity formats, 2) Develop contemporary art activity formats to promote

creative artistic abilities with Malayu cultural capital for art education students to obtain analytical and synthesis results for activity format development. This research and development used qualitative research techniques in 2 phases as follows: Phase 1. Interview and observe experts. The research instruments are interview forms and observation forms. Phase 2. Development of activity formats. Both phases were analyzed by grouping data and analyzing content. The results of the research objective 1 were to collect guidelines for developing activity formats from interviewing experts. The conclusions are as follows: Malayu cultural capital in creating works should be learned from contemporary art at the international level; Studying cultural capital requires the ability to think and explain concepts before creating works; Appreciation of Malayu culture; Cultural learning resources that are conducive to learning; Students who are suitable for the activities have passed basic subjects before. and the results of the research of the second objective are the activity formats that focus on creating an understanding of the knowledge of contemporary art and the knowledge of Malayu cultural capital and the design of creative activities leading to presentation to the public. There are activity development formats that promote the ability to create artistic works for art students in 4 activities: 1) The Malayu Contemporary Art 2) The Malayu Budaya 3) The Malayu Creative Process and 4) The Malayu Present to the Public. This activity aims to create the greatest benefit, which is the ability to create artistic works of art students.

Keywords: Contemporary Art, Malayu Culture Capital, Contemporary Art Activity Model Using Malayu Culture Cappel

บทนำ

การศึกษาในโลกปัจจุบันส่งเสริมการเรียนรู้ที่สามารถรองรับทักษะในอนาคตของผู้เรียน ทักษะการคิดวิเคราะห์วัฒนธรรมเป็นสิ่งสำคัญต่อการศึกษ การพัฒนาผู้เรียนให้ทันต่อศตวรรษที่ 21 ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีเป้าหมายของชีวิตและความมุ่งมั่น เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีศักยภาพการผลิต (Bellanca, J. & Brandt, R., 2019) เป็นการยอมรับการหลังไหลเข้ามาของวัฒนธรรมอื่นผ่านเทคโนโลยีนำไปสู่การทบทวนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่จำเป็นต้องเน้นให้ผู้เรียนเกิดการตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและสามารถนำมาใช้ได้ในกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย (พิริยะ ผลพิรุฬห์, 2556) การจัดการเรียนรู้จึงจำเป็นต้องมีความหลากหลายซึ่งก่อให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะร่วมสมัยเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาศิลปะระดับปริญญาตรี จะมีความสำคัญในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ ตีความ และประเมินผลงานศิลปะ เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของผลงานการสร้างสรรคของศิลปินไทย (วิรุณ ตั้งเจริญ, 2554) ศิลปะร่วมสมัยในปัจจุบันมีแนวคิดโดดเด่นของศิลปินหลายคน พยายามหยิบนำทุนทางสังคมมาสร้างสรรค์ ซึ่งการนำทุนทางวัฒนธรรมมาแสดงออกได้หลากหลายมิติ กระบวนการถ่ายทอดแนวคิดในการสร้างสรรค์ไม่มีแบบตายตัว ทำให้ศิลปะร่วมสมัยเกิดศิลปะในรูปแบบใหม่ ๆ ตลอดเวลา จุดเด่นในศิลปะร่วมสมัย คือ การนำงานศิลปะแบบมีส่วนร่วม การใช้ทุนทางวัฒนธรรมของงานศิลปะร่วมสมัยเป็นส่วนหนึ่งที่มีความจำเป็นต่อการสร้างสรรค์เนื่องจากการสร้างอัตลักษณ์ความแตกต่างของผลงานได้และสามารถสร้างคุณค่าต่อศิลปวัฒนธรรมของชุมชนตนเองได้ (เจตนา นาควัชร, 2546)

ดังนั้น การนำเสนอผลงานศิลปะร่วมสมัยที่เหมาะสมกับพื้นที่ชายแดนใต้ที่มีประชากรและชนชาติพันธุ์มลายูเป็นส่วนใหญ่ นั้น วัฒนธรรมมลายูจึงเป็นตัวกลางในการสื่อสารของการนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยที่เด่นชัดที่สุด ทูทางวัฒนธรรมมลายูเป็นวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของสามจังหวัดชายแดนใต้ ซึ่งถือเป็นวัฒนธรรมร่วมสำหรับสมาชิกของอาเซียน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมของคนในพื้นที่ที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนาน มีการผสมผสานวัฒนธรรมประเพณีเนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีพหุวัฒนธรรม มีการดำเนินชีวิตที่มีทั้ง วิถีชีวิต การแต่งกาย ภาษา วัฒนธรรม ศิลปหัตถกรรม และความเชื่อ ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีคุณค่าและมีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นของภูมิภาคในประเทศไทย การนำทูทางวัฒนธรรมไปใช้ประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้หลากหลายมิติ เป็นความท้าทายของศิลปินแต่ละแขนงที่จะต้องรังสรรค์งานเพื่อสอดรับความเชื่อและข้อห้ามของศาสนาอิสลามโดยไม่ปะทะความเชื่อเดิมที่ฝังลึกมานาน จนกลายเป็นศิลปะมลายูมุสลิมพื้นที่ที่แตกต่างจากลวดลายของศิลปะอิสลามในโลกอาหรับและตะวันตกอย่างเห็นได้ชัด (ณายิบ อาแวบือซา, 2564) ก่อให้เกิดการผสมผสานความเชื่อ ความศรัทธา วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เป็นภูมิปัญญาที่สั่งสมมาจากรากเหง้าในอดีต และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน (สุนิติ จุฑามาศ, 2564) แต่ละชุมชนก็มีแนวทางในการพัฒนาที่แตกต่างกันไป ซึ่งหากสามารถพัฒนาและใช้ประโยชน์จากทูทางวัฒนธรรมได้อย่างเต็มที่แล้วก็จะนำมาสร้างสรรค์คุณค่า และมูลค่าเพิ่มต่อเศรษฐกิจและสังคม อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืน (อัญธิชา มั่นคง, 2560) มีการศึกษารากฐานของวัฒนธรรมนั้น จนเกิดเป็นองค์ความรู้ที่สามารถถ่ายทอดเป็นผลงานทางศิลปะหลากหลายรูปแบบ เป็นการตระหนักรู้ถึงวัฒนธรรมที่ทรงคุณค่า

จากการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัย โดยใช้ทูทางวัฒนธรรมมลายู เพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษา โดยการใช้หลักการของศิลปะร่วมสมัย ทูทางวัฒนธรรมมลายู และการจัดการเรียนรู้ทางศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นหลักการในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ให้ความสำคัญของกระบวนการทางกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่มีการใช้รูปแบบที่ก้าวหน้าในโลกปัจจุบัน และผนวกกับการใช้ทูทางวัฒนธรรมมลายูที่เป็นวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้นักศึกษาเห็นคุณค่าของทูทางวัฒนธรรมท้องถิ่นที่สามารถนำมาใช้ในการออกแบบกิจกรรมร่วมกับชุมชนจนถึงให้ความสำคัญกับการนำเสนอสู่สาธารณชน ซึ่งกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว จะสามารถให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบสร้างสรรค์ผลงานศิลปะในรูปแบบที่ร่วมสมัย และเข้าใจถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกับชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะด้วยทูทางวัฒนธรรมมลายูสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษา
2. เพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะด้วยทูทางวัฒนธรรมมลายูสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยและพัฒนา (research and development) โดยผู้วิจัยได้วางแนวทางการออกแบบงานวิจัยเป็น 2 ระยะ ดังนี้

การวิจัยระยะที่ 1 มีขั้นตอนและรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบของขั้นตอนการสร้างสรรค์กิจกรรมงานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับศิลปะร่วมสมัย การใช้ทูทางวัฒนธรรมมลายู การศึกษาคุณค่าของวัฒนธรรม การศึกษาศิลปะในระดับอุดมศึกษา

2. การกำหนดเกณฑ์การคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การสัมภาษณ์มีทั้งสิ้น จำนวน 15 ท่าน โดยเลือกแบบเจาะจง เป็นการสัมภาษณ์เจาะลึกตามความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน

3. สร้างเครื่องมือการวิจัยภาคสนาม เพื่อเก็บข้อมูลสำหรับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มี 2 แบบ ดังนี้ 1) เป็นแบบสัมภาษณ์มีโครงสร้าง 2) แบบสังเกตไม่มีส่วนร่วม เพื่อเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาในการสอนศิลปะร่วมสมัยกับนักศึกษาศิลปศึกษา ความก้าวหน้าและความสำคัญของกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรมภายในประเทศไทยและต่างประเทศ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมการสร้างผลงานของ นักศึกษารวมถึงองค์ความรู้จากผู้เชี่ยวชาญและ ปรากฏชาวบ้านเกี่ยวกับทุนทางศิลปวัฒนธรรมภายใน

4. ตรวจสอบเครื่องมือโดยเบื้องต้นแบบไม่เป็นทางการให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาตรวจแก้ไขให้ครอบคลุมประเด็นคำถาม ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา และปรับภาษาให้เข้าใจ ส่งเครื่องมือให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบและคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 ท่าน จากนั้นปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นอาจารย์สอนศิลปะสังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เอกชน รวมถึงสมาคมและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา ที่มีความรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสอนศิลปะร่วมสมัย จำนวน 3 ท่าน

5. ขออนุมัติการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน

การวิจัยระยะนี้ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน โครงการวิจัยที่ 670163 COA No.253/67 ระยะที่ 1 จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองวันที่ 5 มิถุนายน 2567 หมดอายุ 4 มิถุนายน 2568 ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ ป้องกันความเสี่ยง และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่างอย่างเคร่งครัด

6. การวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการลงพื้นที่วิจัยภาคสนามสัมภาษณ์มีโครงสร้าง สัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ และการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม ติดตามประสานงานต่อผู้เชี่ยวชาญที่คัดเลือก นัดหมายทำการสัมภาษณ์ ขออนุญาตจัดบันทึกเก็บไฟล์เสียงและภาพถ่ายภาพเคลื่อนไหว

7. รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) เป็นข้อมูลพื้นฐานในการร่างพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่จะใช้เป็นนวัตกรรมในการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ด้วยทุนทางวัฒนธรรมต่อไป

การวิจัยระยะที่ 2 มีขั้นตอนและรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้ เป็นการพัฒนารูปแบบกิจกรรมสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรม

1. รวบรวมองค์ความรู้การศึกษาเอกสาร งานวิจัย และ จากการวิเคราะห์บทสัมภาษณ์

การสร้างรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัย ได้แนวทางการปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 องค์ความรู้เรื่องศิลปะร่วมสมัย Knowledge of Contemporary

ขั้นที่ 2 องค์ความรู้เรื่องวัฒนธรรมมลายู Knowledge of Melayu cultural

ขั้นที่ 3 การออกแบบและสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย Creative Process

ขั้นที่ 4 การนำเสนอต่อสาธารณชน Present to the Public

2. สร้างเครื่องมือวิจัยแบบประเมินความรู้ความสามารถ แบบสัมภาษณ์นักศึกษา แบบสังเกตพฤติกรรม บ่งชี้ และแบบประเมินความคิดเห็นของชุมชน สำหรับเครื่องมือวิจัย ได้ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อมูลเบื้องต้น ซึ่งโดยอาจารย์ที่ปรึกษา และตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหา ความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องและความชัดเจนของภาษา โดยใช้ดัชนี IOC (Item Objective Congruence) โดยผู้เชี่ยวชาญ

3. ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย โดยส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาประเมินความเหมาะสม เป็นการประเมินแต่ละองค์ประกอบของกิจกรรมว่าเหมาะสมกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใด และการประเมินความสอดคล้องของแบบประเมินความสามารถ ตรวจสอบคุณภาพพิจารณาตรวจแก้ไขความถูกต้อง ครอบคลุม ประเด็นคำถาม ความเหมาะสมของเนื้อหาและการใช้ภาษา จัดลำดับคำถามปรับปรุงแก้ไขรูปแบบกิจกรรมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และส่งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเที่ยง (IOC) เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความถูกต้องเหมาะสม ความครอบคลุมและให้ข้อเสนอแนะสิ่งที่ควร ปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC มีค่าอยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 คุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นอาจารย์สอนศิลปะสังกัดสถาบันอุดมศึกษาภาครัฐ เอกชน รวมถึงสมาคมและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับศิลปศึกษา ที่มีความรู้ และ/หรือมีประสบการณ์ และ/หรือเขียนผลงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสอนศิลปะร่วมสมัย จำนวน 5 ท่าน

4. ส่งเอกสารเครื่องมือการวิจัยที่ปรับปรุงเพื่อขออนุมัติการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน การวิจัยระยะนี้ได้ผ่านการพิจารณาและรับรองจริยธรรมการวิจัยในคน โครงการวิจัยที่ 670163 COA No.253/67 ระยะที่ 1 จากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 2 สังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ และศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รับรองวันที่ 5 มิถุนายน 2567 หมดอายุ 4 มิถุนายน 2568 ก่อนดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนของการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ ป้องกันความเสี่ยง และรักษาความลับของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิจัยจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพัฒนารูปแบบกิจกรรมฯ

ผู้วิจัยได้รวบรวมหมวดหมู่ความถี่ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ 4 ด้าน จำนวน 15 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปะร่วมสมัย ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมลาย ผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปศึกษา และประชาชนชาวบ้าน และสามารถสรุปค่าความถี่ในประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 ด้าน ที่ได้ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกัน โดยมีประเด็นจากข้อคำถามในการสัมภาษณ์ 8 ประเด็น ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันกับ 8 ประเด็นในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมลาย

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับ 8 ประเด็น ในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมลาย	จำนวน 15 ท่าน
1. การยอมรับในการใช้ทุนทางวัฒนธรรมลายในงานศิลปะร่วมสมัย	
1.1 ระดับนานาชาติ	7
1.2 ระดับชาติ	5
1.3 ระดับภาค	3
2. ทุนทางวัฒนธรรมลายที่นำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย	
2.1 ภาษา	2
2.2 ศิลปะการแสดง	1
2.3 วิถีชีวิต	3
2.4 อาหาร	2
2.5 งานหัตถกรรม	5
2.6 ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว	1
2.7 อื่นๆ (การเมือง)	1

ตารางที่ 1 ตารางแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความคิดเห็นในทิศทางเดียวกันกับ 8 ประเด็นในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญที่ให้ความคิดเห็นไปในทางเดียวกันเกี่ยวกับ 8 ประเด็นในการพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู	จำนวน 15 ท่าน
3. ทุนทางวัฒนธรรมมลายูที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัย	
3.1 ภาษา	2
3.2 ศิลปะการแสดง	1
3.3 วิถีชีวิต	6
3.4 อาหาร	2
3.5 งานหัตถกรรม	3
3.6 ศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว	1
4. แหล่งเรียนรู้ของทุนทางวัฒนธรรมมลายู	
4.1 Patani Art Space	5
4.2 Terangganu และ Kelantan	3
4.3 แหล่งเรียนรู้ชุมชน	6
4.4 พิพิธภัณฑ์มรดกวัฒนธรรมและศูนย์การเรียนรู้คัมภีร์อัลกุรอาน	1
5. ชั้นปีที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยร่วมกับชุมชน	
5.1 ระดับอุดมศึกษาทุกชั้นปี	3
5.2 ระดับอุดมศึกษา ชั้นปีที่ 2 - 4	11
5.3 ระดับเยาวชน	1
6. ขั้นตอนการออกแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู	
6.1 การสร้างจิตสำนึกและการตระหนักถึงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมมลายู	4
6.2 การลงพื้นที่ทำความเข้าใจบริบทวัฒนธรรมมลายูที่เลือกศึกษา	6
6.3 ออกแบบระดมความคิดและทำข้อตกลงร่วมกับชุมชนก่อนทำกิจกรรม	2
6.4 สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยและการมีส่วนร่วมของชุมชน	3
6.5 การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน	1
7. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูในชุมชน	
7.1 การสร้างมูลค่าเพิ่ม	4
7.2 การแก้ปัญหาของชุมชน	5
7.3 สร้างกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน	6
8. ข้อควรคำนึงในการทำกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยร่วมกับชุมชน	
8.1 ด้านศาสนา	4
8.2 ด้านความปลอดภัย	2
8.3 ด้านงบประมาณ	1
8.4 ความต้องการของชุมชน	5
8.5 ทัศนคติ	3

จากตารางที่ 1 สามารถสรุปแนวทางพัฒนารูปแบบกิจกรรมการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะของนักศึกษาศิลปศึกษา ดังนี้

1. การยอมรับในการใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูในงานศิลปะร่วมสมัย ศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูได้ถูกนำไปใช้อย่างกว้างขวาง การเชื่อมโยงแนวคิดของบริบทสังคมอื่นจึงเป็นเรื่องสำคัญ ดังนั้น การศึกษา

ผลงานศิลปะร่วมสมัยจากศิลปินที่ถูกยอมรับในระดับสากลจะส่งผลต่อความเข้าใจในการทำกิจกรรมศิลปะมีแนวคิดสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะร่วมสมัย

2. ทูทางวัฒนธรรมมลายูนำมาใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัย เนื่องจากการเลือกทุนทางวัฒนธรรมศิลปินได้ใช้เวลาในการศึกษาหาข้อมูลจนได้แนวคิดสร้างสรรค์ศิลปะ การศึกษาจากกรณีศึกษาจะทำให้เข้าใจและทราบถึงกระบวนการถ่ายทอดได้ดี สามารถนำมาศึกษาและต่อยอดทางความคิดเพื่อให้เหมาะสมต่อการใช้นำแนวคิดกับทุนทางวัฒนธรรมที่สนใจ ซึ่งจากการวิจัยการใช้ทุนทางวัฒนธรรมในงานหัตถกรรมที่สามารถนำมาเป็นวัตถุดิบจะมีความสำคัญมากที่สุด และด้านอื่น ๆ ตามความถนัด

3. ทุนทางวัฒนธรรมมลายูที่สามารถนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัย ต้องศึกษาองค์ประกอบสำคัญของทุนทางวัฒนธรรมมลายูโดยครอบคลุมทุกด้านเพื่อสร้างจิตสำนึกการเห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมมลายู และสามารถเลือกที่เป็นกรณีศึกษาด้านที่สนใจ

4. แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับทุนทางวัฒนธรรมมลายู เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่ต้องไปลงพื้นที่ที่สอดคล้องกับทุนทางวัฒนธรรมที่เลือกตามความสนใจ แหล่งเรียนรู้ทางทุนทางวัฒนธรรมมลายูที่เป็นที่ยอมรับในสังคม ต้องเป็นสถานที่ที่สามารถให้ข้อมูลและมีอาสาสมัครที่จะร่วมระดมความคิดเห็นและออกแบบกิจกรรมทางศิลปะร่วมกัน

5. ชั้นปีที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยร่วมกับชุมชน จะต้องเป็นนักศึกษาที่ผ่านรายวิชาพื้นฐานทางศิลปะ ดังนั้น ชั้นปีที่ 2 - 4 เป็นชั้นปีที่เหมาะสมต่อการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยร่วมกับชุมชน

6. ขั้นตอนของการออกแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู มี 5 ขั้นตอนสำคัญ ดังนี้ 1) กิจกรรมที่ให้ความสำคัญกับการลงพื้นที่ทำความเข้าใจบริบทวัฒนธรรมชุมชนที่ศึกษา 2) สร้างจิตสำนึกและการตระหนักถึงคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมมลายู 3) สร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยและการมีส่วนร่วมของชุมชน 4) การออกแบบประดมความคิดและทำข้อตกลงร่วมกับชุมชนก่อนทำกิจกรรม 5) การเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชน

7. วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู เพื่อให้เกิดการซาบซึ้งถึงคุณค่าของวัฒนธรรมมลายู มีองค์ความรู้ที่สามารถออกแบบโดยใช้กระบวนการศิลปะร่วมสมัยเป็นตัวส่งผ่านสู่สังคม และสามารถถ่ายทอดรูปแบบกิจกรรมที่มีส่วนร่วมกับชุมชน และรับฟังความคิดเห็นต่อปัญหาของชุมชน แสดงให้เห็นถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มต่อทุนทางวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ได้

8. ข้อควรคำนึงในการทำกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยกับชุมชน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความต้องการของชุมชน 2) ด้านศาสนา 3) ด้านทัศนคติ 4) ด้านความปลอดภัย และ 5) ด้านงบประมาณ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ค้นพบความคิดเห็นเพิ่มเติมที่น่าสนใจของผู้เชี่ยวชาญใน 2 ประเด็น คือ 1) ประเด็นด้านปัญหาและความต้องการของชุมชน ที่ต้องมีการลงพื้นที่พูดคุยถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนที่จะออกแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู การที่ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูร่วมกับชุมชนนั้น ย่อมเป็นกิจกรรมที่จะสามารถสร้างผลกระทบในเชิงบวกให้กับนักศึกษาและกลุ่มคนในชุมชน ทำให้เกิดการพูดคุยทำความเข้าใจกันระหว่างนักศึกษาและชุมชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาปรับเปลี่ยนกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูและพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมมลายูในชุมชนต่อไป และ 2) ประเด็นด้านงบประมาณ ที่เป็นข้อจำกัดในการจัดกิจกรรมนั้น ควรมีการออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับงบประมาณ เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู

ผู้วิจัยมุ่งพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 4 ด้าน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรมฯ ในการวิจัยระยะที่ 1 โดยนำไปสู่ของรูปแบบของกิจกรรม ซึ่งมี 4 หัวข้อหลักสำคัญ ดังนี้ 1) The Melayu Contemporary Art เป็นกิจกรรมที่เสริมองค์ความรู้ด้านศิลปะร่วมสมัย 2) The Melayu Budaya เป็นกิจกรรมเสริมความรู้ด้านทุนทางวัฒนธรรมมลายู 3) The Melayu

Creative Process เป็นกิจกรรมที่ร่วมกันออกแบบและพัฒนาผลงานสร้างสรรค์ร่วมกับชุมชน 4) The Melayu Present to the Public เป็นกิจกรรมนำเสนอผลงานต่อสาธารณชนร่วมกับชุมชน

ซึ่งสามารถสังเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู ปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู

ชื่อกิจกรรม	หลักการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ผลการจัดกิจกรรม
1. “The Melayu Contemporary Art”	หลักการของกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย - การศึกษาบริบทแวดล้อม - การใช้หลักการมีส่วนร่วมกับสังคม เช่น ศิลปะเชิงสัมพันธ์ (Relational Aesthetics) (Bourriaud, 2002) - การใช้ทุนทางวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์ - สร้างการสะท้อนคิดโดยการนำเสนอในรูปแบบศิลปะร่วมสมัยใหม่	- เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องสุนทรียศาสตร์ของศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู - เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ต่อการออกแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู	- แนวคิดของผลงานศิลปะร่วมสมัยที่ใช้วัฒนธรรมมลายูทั้งศิลปินไทยและนานาชาติ เช่น Relational Art, Community Art, Ecology Art, Art Participation etc. - รูปแบบการนำเสนอศิลปะเช่น Interdisciplinary Art, Performance Art, Interactive Art, Production Art, Installaion Art, Process Art, Video Art, shot Films, Sound Art, Printing, Painting etc.	- รับฟังวิทยากรศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูในการสร้างสรรค์งานศิลปะ - ร่วมอภิปรายกระบวนการสร้างสรรค์และวิเคราะห์ศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูของไทยและนานาชาติ - ทุกคนมีส่วนร่วมในกิจกรรม workshop การวิเคราะห์แนวคิดของศิลปิน ด้วยวิธีการระดมสมอง (Brainstorming)	- เกิดความรู้ความเข้าใจของกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย - เกิดความรู้ความเข้าใจต่อทุนทางวัฒนธรรมมลายูที่ปรากฏอยู่ในผลงานศิลปะร่วมสมัย
2. “The Melayu Budaya” (Culture)	เข้าใจถึงความสำคัญและประเภทของทุนทางวัฒนธรรมมลายู ข้อจำกัดของการนำทุนทางวัฒนธรรมมาใช้	- เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของทุนทางวัฒนธรรมมลายู - เพื่อให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและการระดมความรู้เรื่องวัฒนธรรมมลายู	- ความสำคัญและความหมายของประเภทของทุนทางวัฒนธรรมมลายู 1) ด้านวรรณกรรม พื้นบ้านและภาษา 2) ด้านศิลปะการแสดง 3) ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรม ประเพณีและ	- ร่วมกันอภิปรายความสำคัญ และแหล่งการเรียนรู้ของศิลปวัฒนธรรมมลายูในท้องถิ่นของตน - ทดสอบแหล่งการเรียนรู้ด้านทุนทางวัฒนธรรมมลายู - ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรม workshop ประเภท	- เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญและประเภทของทุนทางวัฒนธรรมมลายู - ได้รู้ถึงแหล่งเรียนรู้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูในพื้นที่

ตารางที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	หลักการจัดกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอนการจัดกิจกรรม	ผลการจัดกิจกรรม
		มาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	เทศกาล 4) ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล 5) ด้านงานช่างฝีมือดั้งเดิม 6) ด้านการเล่นพื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว - ทักษะศึกษาแหล่งเรียนรู้ทางทุนวัฒนธรรมมลายู	ทุนทางวัฒนธรรมมลายู ด้วยวิธีการระดมสมอง (Brainstorming) โดยการแบ่งกลุ่มทำงาน	
3. “The Melayu Creative Process”	การจัดการเรียนการสอนศิลปะร่วมสมัยการเรียนรู้จากองค์ความรู้ศิลปะร่วมสมัยที่สามารถนำทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติเพื่อวางแผนการสร้างสรรคงานอย่างเหมาะสมสามารถคิดวิเคราะห์ถึงการให้ทุนทางวัฒนธรรมให้เกิดประโยชน์ในงานศิลปะเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูร่วมกับชุมชนและสามารถนำเสนอผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย	ขั้นตอนที่ 1 Melayu Discussion เพื่อให้ได้ข้อตกลงในการกำหนดด้านทุนทางวัฒนธรรมที่สนใจและเลือกแหล่งการเรียนรู้ทางทุนวัฒนธรรมมลายูได้ ขั้นตอนที่ 2 Melayu Scope - เพื่อสามารถออกแบบและสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู มีขั้นตอนกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรมด้านเนื้อหา ด้านพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมาย	ขั้นตอนที่ 1 Melayu Discussion ทุนทางวัฒนธรรมครบทั้ง 6 ด้าน และแหล่งการเรียนรู้ทางทุนวัฒนธรรมมลายู ขั้นตอนที่ 2 Melayu Scope -การออกแบบผลงานสร้างสรรค์และขั้นตอนกำหนดขอบเขตของการจัดกิจกรรมด้านเนื้อหา ด้านพื้นที่ และกลุ่มเป้าหมายรูปแบบกระบวนการทางศิลปะร่วมสมัยที่สอดคล้องกับทุนทางวัฒนธรรม	ขั้นตอนที่ 1 Melayu Discussion - แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-10 คน โดยกำหนดให้ทุนทางวัฒนธรรมครบทั้ง 6 ด้าน โดยแต่ละกลุ่มเลือกทุนทางวัฒนธรรมที่สนใจและสอดคล้องกับบริบทของทุนทางวัฒนธรรมแต่ละด้าน 1) ด้านวรรณกรรมพื้นบ้านและภาษา 2) ด้านศิลปะการแสดง 3) ด้านแนวปฏิบัติทางสังคม พิธีกรรมประเพณีและเทศกาล 4) ด้านความรู้และการปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมชาติและจักรวาล	- ได้แผนการออกแบบและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู - ได้ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรมมลายู - เกิดความคิดสร้างสรรค์ ทักษะ เกิดประสบการณ์ในการสร้างสรรค์ผลงานร่วมกับชุมชน

ตารางที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	หลักการจัด กิจกรรมศิลปะร่วม สมัยโดยใช้ทุนทาง วัฒนธรรมมลายู	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอนการจัด กิจกรรม	ผลการจัด กิจกรรม
		- เพื่อลงพื้นที่ พูดคุยกับชุมชนให้ ได้ข้อตกลงในการ ทำกิจกรรมทาง ศิลปะร่วมสมัย ขั้นตอนที่ 3 Melayu Action - เพื่อสามารถ ออกแบบและ สร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะร่วมสมัยที่ ใช้ทุนทาง วัฒนธรรมมลายู ร่วมกับชุมชน - เพื่อสามารถเก็บ ข้อมูล บันทึกการ ทำงาน	ขั้นตอนที่ 3 Melayu Action - การสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะร่วม สมัยโดยใช้ทุนทาง วัฒนธรรมมลายู และการมีส่วนร่วม ของชุมชน	5) ด้านงานช่างฝีมือ ดั้งเดิม 6) ด้านการเล่น พื้นบ้าน กีฬาพื้นบ้าน และศิลปะการต่อสู้ ป้องกันตัว - เลือกพื้นที่ที่ตรงกับ หัวข้อของแต่ละกลุ่ม ขั้นตอนที่ 2 Melayu Scope - ร่วมกันระดม ความคิดในการ ออกแบบและขั้นตอน การสร้างสรรค์ผลงาน โดยกำหนดขอบเขต และจำนวนผู้เข้าร่วม - ลงพื้นที่พูดคุยกับ ชุมชนเพื่อได้ข้อตกลง ในการทำกิจกรรมทาง ศิลปะร่วมสมัย ขั้นตอนที่ 3 Melayu Action - ออกแบบและ สร้างสรรค์ผลงาน ศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ ทุนทางวัฒนธรรมมลายู ร่วมกับชุมชน - เก็บข้อมูล บันทึก การทำงาน - ร่วมกันนำเสนอ ผลงานสร้างสรรค์โดย ใช้รูปแบบการ นำเสนอศิลปะร่วม สมัยร่วมกับชุมชน	- เกิดการ ยอมรับถึง ความ หลากหลาย ทางวัฒนธรรม ประเพณี - เกิด สุนทริยศาสตร์ เชิงสัมพันธ์ Relational Aesthetics - เกิด ประโยชน์ต่อ สังคมและการ อนุรักษ์ วัฒนธรรม ท้องถิ่น

ตารางที่ 2 องค์ประกอบรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู (ต่อ)

ชื่อกิจกรรม	หลักการจัด กิจกรรมศิลปะร่วม สมัยโดยใช้ทุนทาง วัฒนธรรมมลายู	วัตถุประสงค์	เนื้อหา	ขั้นตอนการจัด กิจกรรม	ผลการจัด กิจกรรม
4. “The Melayu Present to the Public”	การนำเสนอต่อ สาธารณชน (Present to the Public) ผู้เรียน เข้าใจวิธีการ นำเสนอ ก่อให้เกิด ความตระหนักรู้ ร่วมกัน สังคมมีส่วน ร่วมในการแสดง ความคิดเห็น	- เพื่อสามารถ นำเสนอผลงาน ศิลปะร่วมสมัยที่ ใช้ทุนทาง วัฒนธรรมมลายู ก่อให้เกิดความ ตระหนักรู้ร่วมกัน สังคมมีส่วนร่วมใน การแสดงความคิด เห็น	- รูปแบบการ นำเสนอผลงาน ศิลปะร่วมสมัยต่อ สาธารณชน เช่น - Interdisciplinary Art - Performance Art - Interactive Art - Production Art, Installation Art, Process Art, Video Art, Shot Films, Sound Art, Printing, Painting, etc.	- ร่วมกันนำเสนอ ผลงานสร้างสรรค์โดย ใช้รูปแบบการ นำเสนอศิลปะร่วม สมัยร่วมกับชุมชน	- เกิดการเห็น คุณค่าของทุน ทางวัฒนธรรม มลายู - เกิดการมี ส่วนร่วมของ ชุมชนจาก ผลงาน สร้างสรรค์

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยแบ่งประเด็นของการอภิปรายออกเป็น 2 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 ศิลปะร่วมสมัยที่ใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายู จากการสัมภาษณ์กลุ่มศิลปินผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมมลายู ปราชญ์ชาวบ้าน และผู้เชี่ยวชาญด้านศิลปศึกษามีความเห็นค่อนข้างตรงกันเกี่ยวกับการศึกษาหาความรู้อย่างลึกซึ้งก่อนลงมือปฏิบัติจัดกิจกรรมทางศิลปะ องค์ความรู้เกี่ยวกับประวัติความเป็นมา ความสำคัญ เป็นองค์ประกอบสำคัญของการริเริ่มมีการผลิตผลงานศิลปะ ศิลปะร่วมสมัย คือ การตีโจทย์และถอดรหัสของทุนทางวัฒนธรรม (Reconstruction) มองบางสิ่งบางอย่างจนแตกฉานและออกแบบกระบวนการสร้างสรรค์อย่างมีขั้นตอน มีกระบวนการคิดที่สามารถอธิบายได้อย่างสร้างสรรค์มากกว่าการให้ความสำคัญของผลลัพธ์หรือวัตถุศิลป์ ทั้งนี้ ทักษะที่ควรพัฒนา คือ ด้านทักษะการเรียนรู้และการคิด กล่าวคือ ความอยากรู้/จิตแห่งวิทยาการ (Disciplined Mind) การคิดระดับสูง (ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์, 2558) ทักษะการคิดขั้นสูงเป็นความสามารถและความชำนาญในการดำเนินการคิดที่ซับซ้อน เพื่อให้ได้คำตอบหรือบรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจและเพลิดเพลินกับมรดกทางศิลปภูมิปัญญาดั้งเดิมของท้องถิ่น รวมทั้งการสื่อสารและแสดงออกผ่านงานศิลปะในรูปแบบที่ช่วยให้เกิดการ พัฒนาทางจิตใจที่มั่นคงและสงบสุข อันแสดงถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและแข็งแกร่ง (Chang, R., 2005)

ประเด็นที่ 2 หลักการของกระบวนการศิลปะร่วมสมัยเป็นสิ่งที่ยอมรับในวงการศิลปะระดับโลก การเกิดขึ้นของผลงานศิลปะที่สะท้อนผ่านงานศิลปะมีแนวคิดที่เป็นขั้นตอนของการวิเคราะห์และถูกออกแบบเป็นกิจกรรมที่ชุมชนสามารถมีส่วนร่วมกับผลงานทางศิลปะ หลังจากได้มีการศึกษาบริบทของบางสิ่งบางอย่างอย่างแตกฉาน ได้แสดงออกในรูปแบบที่หลากหลายและยืดหยุ่น การพัฒนาจิกรรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมลายูสำหรับนักศึกษาศิลปศึกษาเป็นการสร้างกิจกรรมเพื่อผู้เรียนเกิดแนวคิดใหม่ ๆ ในการสร้างสรรค์

งานศิลปะที่สามารถใช้ทุนทางวัฒนธรรมในชุมชนมาใช้ในการสร้างสรรค์ศิลปะในรูปแบบใหม่ ๆ (Sternberg, R. J. et al., 2004) อธิบายว่าความคิดสร้างสรรค์หมายถึงความสามารถที่จะผลิตงานทั้งที่แปลกใหม่ฉีกกรอบแตกต่างจากงานที่คนอื่นเคยทำมาก่อนและมีความเหมาะสมใช้ได้จริงมีประโยชน์ตอบสนองกับสิ่งที่ต้องการได้อย่างเหมาะสมจะอาจจะอยู่ในงานที่สามารถจับต้องมองเห็นได้ จากการศึกษาแนวคิดของศิลปินศิลปะร่วมสมัย มาผนวกกับทุนทางวัฒนธรรมหลายที่เป็นมรดกของท้องถิ่นได้ถูกนำมาใช้อย่างสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้ที่จะได้ทั้งสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่น เพื่อฝึกผู้เรียนระดับอุดมศึกษามีความคิดนอกกรอบ สามารถจัดการและวางแผนผ่านรูปแบบผลงานศิลปะที่สามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์และสามารถอนุรักษ์มรดกที่เป็นของชุมชนตนเอง

องค์ความรู้ใหม่

โมเดลของรูปแบบกิจกรรมอธิบายให้เห็นถึงผลของแต่ละกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม ดังต่อไปนี้ กิจกรรมที่ 1 The Melayu Contemporary Art ส่งผลให้เกิด 1) องค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัย (Knowledge of Contemporary Art) 2) ความรู้ความเข้าใจต่อทุนทางวัฒนธรรมหลายที่ปรากฏอยู่ในผลงานศิลปะร่วมสมัย (Melayu Culture in Contemporary Art) กิจกรรมที่ 2 The Melayu Budaya ส่งผลให้เกิด 1) องค์ความรู้ของทุนทางวัฒนธรรมหลาย (Knowledge of Melayu Culture) 2) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประเภทของทุนทางวัฒนธรรมหลาย (Types of Melayu Culture) 3) ได้รู้ถึงแหล่งเรียนรู้ทุนทางวัฒนธรรมหลาย ในพื้นที่ (Cultural learning Resources) กิจกรรมที่ 3 The Melayu Creative Process ส่งผลให้เกิด 1) กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรมหลาย (Creative Process of Melayu Contemporary Art) 2) ผลงานสร้างสรรค์ศิลปะร่วมสมัยร่วมกับชุมชน (Community Participation of Creative Art Works) 3) เกิดสุนทรียศาสตร์เชิงสัมพันธ์ (Relational Aesthetics) และ กิจกรรมที่ 4 The Melayu Present to the Public ส่งผลให้เกิด 1) การเห็นคุณค่าของทุนทางวัฒนธรรมหลาย (Creating Cultural Value) 2) การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation)

ภาพที่ 2 โมเดลรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยเพื่อส่งเสริมความสามารถในการสร้างสรรค์ศิลปะด้วยทุนทางวัฒนธรรมหลายสำหรับนิสิตปริญญาตรี
(The Melayu Contemporary Art to Promote Art creation Abilities Model : MCA)

จากโมเดลนี้ เมื่อนักศึกษาได้ทำกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรม จึงเกิดเป็นผลสูงสุดของรูปแบบกิจกรรมศิลปะร่วมสมัยโดยใช้ทุนทางวัฒนธรรมมาอยู่ คือ ความสามารถในการสร้างสรรค์ผลงานทางศิลปะร่วมสมัยด้วยทุนทางวัฒนธรรมมาอยู่ของนักศึกษาศิลปศึกษา (Art Creation Abilities of Melayu Contemporary Art)

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้ทางศิลปะร่วมสมัยรวมถึงการพัฒนาารูปแบบกิจกรรมนี้ ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สำคัญหลายมิติต่อการพัฒนารูปแบบกิจกรรมให้มีความสอดคล้องกับข้อมูล ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะร่วมสมัย ด้านทุนทางวัฒนธรรมมาอยู่ และด้านการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ผู้วิจัยต้องการให้เกิดการร่วมมือกับชุมชนนั้น มีขีดจำกัดในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาศิลปศึกษาระดับอุดมศึกษาในกระบวนการปฏิบัติของศิลปินที่ทำงานศิลปะร่วมสมัยกับชุมชนจะเป็นลักษณะของการสนับสนุนงบประมาณขององค์กรในการพัฒนาและแก้ปัญหาเพราะแนวคิดของศิลปินร่วมสมัยในปัจจุบันพยายามหาผลกระทบต่อการเกิดในสังคมและศิลปะกลายเป็นเครื่องมือในการเข้าช่วยเหลือแก่ชุมชน ดังนั้น งานวิจัยนี้จำเป็นต้องนำไปทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมฯ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุม เที่ยงตรงและสมบูรณ์ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เจตนา นาควัชร. (2546). ศิลป์ส่องทาง. กรุงเทพมหานคร: คมบาง.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2558). 80 นวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ณายิบ อาแวบือซา. (2564). สถาปัตยกรรมมลายูมุสลิมในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง. ใน การสัมมนาวิชาการ “ศิลปะอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง”. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา.
- พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2556). เศรษฐกิจสร้างสรรค์กับการพัฒนาประเทศไทย. วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนาศาสตร์, 7(1), 1-69.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. (2554). ศิลปกรรมร่วมสมัย : การเรียนรู้และสร้างสรรค์. วารสารสถาบันวัฒนธรรมและศิลปะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 14(1), 14-20.
- สุนิต จุฑามาศ. (2564). มื้อลมค่านาพานาวาสู่หมู่เกาะ: อิสลามานุวัตรในเอเชียอาคเนย์ในยุคแรกเริ่ม. ใน การสัมมนาวิชาการ “ศิลปะอิสลามในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง”. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา ร่วมกับสำนักพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ กรมศิลปากร.
- อัญธิชา มั่นคง. (2560). บทบาทของทุนทางวัฒนธรรมกับการพัฒนาเศรษฐกิจ ชุมชน กรณีศึกษาชุมชนในตำบลบ้านตุน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 12(39), 90-100.
- Bellanca, J. & Brandt, R. (2019). New Future Skills: Education for the 21st Century, Translated from 21st Century Skills Rethinking How Students Learn, Translated by Wongkitrungrung, W and Jittarek, A. Bangkok: Open World, 2011.
- Chang, R. (2005). Culture and art education in China Education through Art. International Journal of Education Through Art, 1(3), 225-236.
- Sternberg, R. J. et al. (2004). Handbook of intelligence. Cambridge: Cambridge University Press.